

NESPRAVEDLIVÝ SOUDCE A VDOVA

Lk 18,1-8

kázání br. Michala Balcara ze soboty 25. 10. 2014

Úvod

Ježíš nebyl bojácným člověkem, který by se bál konfrontace. Dokonce by se na základě některých příběhů dalo říci, že střety vyhledával. A možná je dokonce sám provokoval. Jeho činy i jeho kázání mohly vyvolávat různé reakce, ale nikdo vůči nim nemohl zůstat lhostejný. Každý musel zaujmout postoj, byť třeba podrážděný nebo nesouhlasný. Přesně takové je naše dnešní podobenství. Podobenství o nespravedlivém soudci a vdově.

Lukáš 18,1-8: *„Vypravoval jim podobenství, aby ukázal, jak je třeba stále se modlit a neochabovat: „V jednom městě byl soudce, který se Boha nebál a z lidí si nic nedělal. V tom městě byla i vdova, která k němu ustavičně chodila a žádala: ‚Zastaň se mne proti mému odpůrci.‘ Ale on se k tomu dlouho neměl. Potom si však řekl: ‚I když se Boha nebojím a z lidí si nic nedělám, dopomohu jí k právu, poněvadž mi nedává pokoj. Jinak mi sem stále bude chodit, a nakonec mě umoří.‘“ A Pán řekl: „Všimněte si, co praví ten nespravedlivý soudce! Což teprve Bůh! Nejedná on právo svým vyvoleným, kteří k ěmu dnem i noc volají, i když jim s pomocí prodlévá? Ujišťuji vás, že se jich brzo zastane. Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“*

Výkladové poznámky

Jedná se o jednoduchý, nezáludný i pro současného čtenáře srozumitelný příběh. Vdova je žena, která nemá přirozeného zastánce. Je zranitelná. Nemá ochranu manžela nebo systému, nemá prostředy obživy, nemá žádné životní minimum. Ne náhodou jsou zranitelní obyvatelé starověkého Izraele pojmenováni šifrou „vdovy a sirotci“.

Soudce byl ve starověku spíše arbitr a spory byly podobné těm dnešním občanskoprávním. Soudce tedy nezastupoval jakousi hypotetickou „spravedlnost“ či „republiku“, nýbrž rozhodoval o tom, která ze dvou stran sporu má pravdu. Proto se vdova dovolává svého práva slovy: „Zastaň se mne!“

Nepřítel může být i tím, kdo ze ženy učinil vdovu, tedy vrah jejího manžela. To vyplývá z jiného překladu české výzvy: „Zastaň se mne!“, který může znít také „pomsti mne“ nebo „učiň pro mne spravedlnost“. Nicméně nepřítel nemá v příběhu významnou úlohu, protože je sice mocnější než vdova, nicméně plně pod autoritou soudce, jehož zodpovědností je proti němu zasáhnout.

Celý příběh je velmi soudobý. I dnes jsme svědky v mnoha ohledech ne dobře funkční justice. I mezi dnešními soudci najdeme takové, kteří nesoudí, protože jsou povoláni, ale proto, že mají velmi solidní plat, společenskou prestiž a nemusí se o svou práci bát. Rozumíme i tlaku, který vdova na soudce vyvíjela. Dnes bychom třeba řekli, že celý příběh zveřejnila v médiích.

Duchovní aplikace

Ústřední postavou všech Ježíšových podobenství je Bůh a tady tomu není jinak. Šokující je, že Bůh je připodobněn k nespravedlivému soudci, který je charakterizo-

ván tím, že „Boha se nebojí a z lidí si nic nedělá.“ Vdova zastupuje nás a protivník je pravděpodobně ďábel. Tímto termínem ho označuje Petr v 1 Pt 5,8. Je-li tomu tak, o em ten příběh vlastně vypovídá?

1) V boji s protivníkem jsme bezbranní a nezbyvá, než volat k soudci, aby se nás zastal. My sami ho nepřemůžeme, ale je tu někdo, kdo ho přemoci může, dokonce měl by.

2) Navzdory tomu, že Bůh není nespravedlivý soudce („Což teprve Bůh!“) i my prožíváme dobu, ve které s pomocí prodlévá. Ježíš nám říká, že i my zažijeme Boží mlčení. V tomto světě a v tomto životě žádná Boží spravedlnost ani žádné boží mlýny nejsou a nemelou. Tradiční námitka nekřesťanů o tom, že „kdyby byl Bůh, tak by nebylo tolik zla“, je vlastně nesmírně závažná a bolestivá. A mnohem více pro nás, kteří věříme, že Bůh je a přesto jsme kolem sebe svědky nesmírného zla a obrovské bolesti. Jedná se o námitku, na kterou nemáme jednoznačnou odpověď a nikdy bychom se neměli tvářit, že tomu tak je. Jenže, my nevěříme proto, že nám křesťanství dává odpovědi na všechny otázky, věříme proto, že jsme se setkali s Kristem a ten se zmocnil našeho života, tan probudil v našem srdci víru, která se děje navzdory. Navzdory tomu, že Bůh se svým zastáním prodlévá...

3) V závěrečné větě je obsažena ještě širší perspektiva. Ježíš v ní jasně ukazuje, že ono „zastání“ přijde až s jeho návratem na zemi. A zároveň nám ukazuje, že prodleva bude existovat. Že čekání bude dlouhé.

Apel

Co nám tedy toto podobenství chce říci? Nespravedlivý soudce říká: „Dopomohu jí k rávu.“ Ježíš podobenství vypráví ne proto, aby nám ukázal, že Bůh bude s pomocí prodlévat. To nakonec víme, protože v onom „prodlévání“ žijeme. Vypráví ho proto, aby nás ujistil, že přijde okamžik, kdy nám „dopomůže k právu.“ „Ujišťují vás, že se jich brzy zastane,“ je vrcholem příběhu!

Druhá myšlenka je v Lukášově úvodu. Ten nám vysvětluje, proč Ježíš toto podobenství vyprávěl. „Aby ukázal, že je třeba stále se modlit a neochabovat.“ Jednoduše řečeno - abychom to čekání nevzdali. A zároveň nám ukazuje, co máme během čekání dělat - modlit se. Neříká, že bychom se měli chystat na pronásledování. Neříká, že bychom měli zkoumat, jestli se už Vatikán spojil s USA proti adventistům. Říká, že bychom se měli modlit.

Je to málo? Dovolte mi ilustrovat tuto myšlenku analogickým principem. Já jsem členem nevládní organizace, která se zabývá lidskými právy - Amnesty International. Ta nedělá nic jiného, než že posílá dopisy. Když se Amnesty dozví, že kupříkladu v Barmě nebo v Číně je někdo nespravedlivě vězněn z důvodů svědomí, oznámí to svým členům a ti posílají dopisy. Je to málo? Možná, ale funguje to a funguje to bez násilí. Pro každého diktátora, který na téhle zemi je, je totiž děsivé pomyšlení, že se o jeho činech ví. A pro každého vězně je zdrojem naděje pomyšlení, že se o jeho utrpení ví.

Závěr

I Hospodin ví o nás. Ví o našem trápení. Když prožíváme „prodlévání“ není to proto, že by byl vůči nám lhostejný. Proč prodlévá nevíme, ale jsme vyzváni k tomu, abychom na naše čekání nerezignovali. Naši úkolem je stále se modlit a neochabovat.